

NØKKELPRIKNSIPPER

SAMMENDRAG

STØTTE POLITIKKUTVIKLING OG IMPLEMENTERING FOR INKLUDERENDE OPPLÆRING

I 2020 identifiserte European Agency for Special Needs and Inclusive Education (Agency) tilbakevendende budskaper i alt sitt hovedarbeid siden 2011. Agency har samlet disse budskapene til nøkkelpriksippene for støtte til implementeringen av inkluderende opplæring av høy kvalitet for alle elever. Nøkkelpriksippene utgjør de nødvendige elementene for et generelt system for inkluderende opplæring og tar sikte på å støtte land som ønsker å videreutvikle sine ordninger for inkluderende opplæring.

2021-nøkkelpriksippene dekkes av et overordnet prinsipp rundt et begrep om rettighetsbasert inkluderende opplæring som det er bred enighet om. De beskriver deretter fem krav til lovgivningen og den politiske konteksten og åtte virksomme strategier, strukturer og prosesser for inkluderende opplæringsystemer.

OVERORDNET PRINSIPP

Innenfor lovgivning og politikk må det være et klart begrep om likeverdig inkluderende opplæring av høy kvalitet, avtalt med aktører. Dette bør informere om et enkelt lovgivende og politikkrammeverk for alle elever, i tråd med sentrale internasjonale og europeiske konvensjoner og kommunikasjon, som grunnlag for rettighetsbasert praksis.

Etablering av ett enkelt rammeverk er avgjørende for å sikre alle elevrettigheter, både til opplæringen og innenfor opplæringen. Rammeverket skal sørge for inkluderende og likeverdig opplæring av høy kvalitet og livslang læring for **alle**, og det skal sikre at økonomiske, sosiale, kulturelle eller personlige omstendigheter ikke blir årsak til diskriminering. Aktørene må være klar over fordelene med inkluderende opplæring som grunnlag for et mer inkluderende samfunn.

ETT ENKELT RAMMEVERK FOR LOVGIVNING OG POLITIKK

Det er fem nøkkelkrav til dette ene rammeverket for lovgivning og politikk som beskrives i det overordnede prinsippet:

Fleksible mekanismer for finansiering og ressursfordeling som støtter den pågående utviklingen av skolesamfunn og gjør dem i stand til å øke kapasiteten til å respondere på mangfold og til å støtte alle elever, uten en formell diagnose eller merkelapp.

Siden det er stor variasjon mellom landene, varierer også finansieringen og metodene for ressursfordeling. I alle tilfeller bør finansieringen være transparent og fremme likhet og ha fokus på å øke skolenes kapasitet til å ta tak i lærevansker.

En effektiv ledelse som fastsetter klare roller og ansvar, muligheter for samarbeid og autonomi på alle systemnivåer.

Aktørene må være tydelige på graden av autonomi og beslutningstaking innenfor sine ansvarsområder. Samarbeid på alle systemnivåer er viktig.

Et omfattende rammeverk for kvalitetssikring og ansvarlighet for overvåking, gjennomgang og evaluering som støtter høy kvalitet for alle elever, med fokus på likeverdige muligheter for de som står i fare for marginalisering eller utelukkelse.

Nøyaktig og pålitelig informasjon om ressurser, inngangsdata, strukturer og prosesser som påvirker opplæringen, er spesielt viktig for minoritetsgrupper og de som er potensielt sårbare for underyting, for å støtte praksiser som fremmer likhet.

En sammenhengende lærerfaglig læring – grunnleggende lærerutdanning, innføring og kontinuerlig faglig utvikling for lærere og lærerutdannere – som utvikler kompetanseområder hos alle lærere når det gjelder vurdering og behovsidentifikasjon, læreplanplanlegging (universell utforming), inkluderende pedagogikk, engasjement med og i forskning og bruk av bevis.

Lærere på alle nivåer må læres opp til å arbeide med et bredt spekter av elevbehov. Lærerutdannere må ha kunnskap og erfaring innen inkluderende opplæring for å utvikle kompetanse hos andre.

Et enkelt rammeverk for læreplan som er tilstrekkelig fleksibelt til å gi relevante muligheter for alle elever, og et rammeverk for vurdering som anerkjenner og validerer oppnåelse og bredere prestasjoner.

Et fleksibelt rammeverk for læreplanen gir relevante læremuligheter for **alle** elever, uten at de må ha en egen læreplan. Vurderinger muliggjør justeringer i læreplanen og undervisningsmetodene, identifiserer og overvinner lærevansker og gir informasjon til støttebeslutninger.

OPERASJONELLE ELEMENTER FOR INKLUDERENDE OPPLÆRINGSSYSTEMER

Åtte virksomme strategier, strukturer og prosesser som anses som avgjørende for inkluderende politikk, retningslinjer og praksis:

Strukturer og prosesser for å muliggjøre samarbeid og effektiv kommunikasjon på alle nivåer – mellom departementer, regionale og lokale beslutningstakere og mellom tjenester og fagområder, inkludert ikke-statlige organisasjoner og skoler.

Kommunikasjon, forhandling og involvering av alle aktører – lærere, skoleledere, elever, lokale og regionale beslutningstakere innen utdanning, osv. – bidrar til bærekraftig utvikling gjennom partnerskap, samarbeid og deltakelse i delte aktiviteter.

En strategi for å øke deltakelsen i inkluderende barnehage og støtte familier som opplever ulempe.

Barn som får opplæring og omsorg tidlig i barndommen, har fordeler av dette når det gjelder generell utvikling og akademiske prestasjoner. Det fører til bedre sosial inkludering og langsiktige livsendringer.

En strategi for å støtte alle elever i tider med overgang mellom faser av utdanningen – og spesielt når de beveger seg inn i voksenlivet – gjennom yrkesopplæring, videreutdanning og høyere utdanning, selvstendig liv og sysselsetting.

Overgangen mellom utdanningsnivåer krever koordinering for at gjennomføringen av opplæringen skal gå sømløst, spesielt for elever som er potensielt sårbare for underbygning.

Strukturer og prosesser for å legge til rette for samarbeid mellom skoler, foreldre og medlemmer av samfunnet for å støtte inkluderende skoleutvikling og forbedre elevenes fremgang.

Familiemedvirkning i utdanningsprosessen er avgjørende. Samarbeid med lokalsamfunnet hjelper skolene med å berike læringsopplevelsene og resultatene og med å gi bedre støtte til unge mennesker slik at de kan utvikle kompetansen de trenger.

Et system for datainnsamling/informasjon som:

- gir tilbakemelding for å informere om kontinuerlig forbedring på tvers av hele systemet (f.eks. overvåking av tilgang til formell og uformell utdanning, deltakelse, læring og akkreditering).
- støtter beslutningstakere på alle nivåer for å identifisere «signaler» som indikerer behovet for akutte tiltak angående skoler som trenger ytterligere støtte.

KEY PRINCIPLES

Tilgang til gyldige og pålitelige data er avgjørende som bevisgrunnlag for å utvikle inkluderende opplæringspolitikk på regionalt, nasjonalt og internasjonalt nivå.

En strategi for å utvikle spesialistressurs for å støtte alle elever og øke kapasiteten til ordinære skoler, med detaljer om tverrsektorielt arbeid og faglig utvikling for alle ansatte.

Ekspertisen og ressursene fra spesialistressurser kan støtte et mer inkluderende system ved å sørge for kvalitetsstøtte til elever som er potensielt sårbare for underbygning.

En strategi for å utvikle og støtte skoleledere som samarbeider med andre for å skape en inkluderende og likeverdig skolekultur med sterke relasjoner, høye forventninger, proaktive og forebyggende tilnærminger, fleksibel organisering og sammenhengende støtte til å gripe inn når elevene står i fare for å mislykkes og ekskludere.

Effektiv skoleledelse påvirker på en positiv måte elevenes prestasjon, undervisningskvaliteten og ansattes motivasjon.

Et veiledningsrammeverk for å utvikle lærings- og undervisningsmiljøer der elevstemmer blir hørt og deres rettigheter oppfylt gjennom personlige tilnærminger til læring og støtte.

Når elevene blir lyttet til og gitt litt innflytelse i sitt eget liv, blir lærere og elever medskapere i undervisnings- og læringsprosessen. Elever, lærere, foreldre og lokalsamfunn samarbeider for å støtte fremgangen mot felles mål.

KONKLUSJON

Hvis alle disse komponentene er til stede, bør alle nivåer i opplæringssystemet samarbeide for mer likhet, økt verdsettelse av elevmangfoldet og høyere oppnåelse for **alle** elever og systemaktører.

Mer detaljert informasjon om disse nøkkelprinsippene er tilgjengelig i den fulle rapporten: **Nøkkelprinsipper – støtte politikkutvikling og implementering for inkluderende opplæring.**

For å finne ut mer om Agency og dets arbeid kan du gå inn på:

www.european-agency.org

© European Agency for Special Needs and Inclusive Education 2021